

og EU-retten

bør vise tilbakeholdenhet med å tilsidesette en slik avtale.

Saken ble anket til Høyesterett, som utsatte saken til man hadde resultatet av den såkalte Prigge-saken i EU-domstolen.

Reinhard Prigge var kaptein i Lufthansa, som sammen med andre falt for en tariffavtalebestemt aldersgrense og anla sak. Saken ble henvist til EU-domstolen, som i høst fant aldersgrensen i strid med EUs aldersdiskrimineringsforbud.

60-årsgrensen var i Lufthansa begrunnet i sikkerhetsbetraktninger, og dette var ikke en gyldig begrunnelse når myndighetene hadde fastsatt flysertifikatalder på 65 år.

Spørsmålet er nå hvilken betydning denne saken skal ha for pilotene i Nordsjøen. Også disse har flysertifikat til 65 år, men aldersgrensen hviler på en del andre hensyn enn i Lufthansa.

Saken står om kollektivets ønske om å beholde en aldersgrense som har vært kjent gjennom alle år og enkeltpiloters ønske om å fortsette i sine stillinger ut over 60. Høyesteretts avgjørelse vil gi prinsipielle avklaringer som også kan ha betydning for andre særaldersgrenser i Norge.

■ *Nicolay Skarning, advokat Kvale advokatfirma DA*

nativene. Fossil energi kan få høye avgifter, vi kan bruke påbud og forbud (regulering) eller vi kan subsidiere de vi ønsker som vinnere.

Jeg leser Alstadheim som motstander av subsidier som virkemiddel. Det er fair. Da står vi igjen med avgifter, forbud og påbud, og eventuelt kvoteregulering som er en slags blanding av regulering og avgifter. Zero

er tilhengere av regulering og avgifter. Men vi tror også at subsidier i en startfase er et virkemiddel som må brukes, blant annet fordi regulering og avgifter noen ganger kan gi unødige negative konsekvenser for enkeltgrupper og enkeltindustrier.

■ *Einar Håndlykken, daglig leder, Zero*

■ ■ ■ Vi blir ikke mer oljeavhengige av å bruke mer «oljepenger». Det er ikke oljeinntekter vi bruker, men finansinntekter, skriver forskningsleder **Torbjørn Eika**, SSB.

Rentenistlandet

INNLEGG Olje

BI-professor Hilde Bjørnland beskriver Norge som «oljelandet» i DN 12. januar. Bjørnland er opptatt av sårbarheten. Opprettelsen av pensjonsfondet og strategien med handlingsregelen innebærer imidlertid at vi blir mindre avhengig av de løpende oljeinntektene, men mer avhengig av avkastningen på verdens finansmarkeder.

Hvis forutsetningene knyttet til denne strategien holder og blir etterlevd, kan norske myndigheter bruke mer enn det de får inn av inntekter fra den løpende beskatningen av den økonomiske aktiviteten i Norge utenom petroleumsutvinningen i all evighet. Inntektene er ikke midlertidige, som Bjørnland synes å mene, men evigvarende.

Oljeinntektene innebærer at vi på permanent basis trenger en mindre konkurranseutsatt sektor (ut over oljesektoren), enn det vi ellers hadde hatt behov for.

Hvordan kommer de nye store oljefunnene inn i dette? Isolert sett innebærer det høyere inntekter og større etterspørsel fra oljevirksoheten rettet mot norsk fastlandsøkonomi i fremtiden enn det man ellers hadde hatt. Om disse funnene er større eller mindre enn hva man i tidligere planer og prognoser har antatt å finne, er i denne sammenheng irrelevant.

Bjørnland peker på at petroleumsproduksjonen kan bli halvert fra 2020 til 2030. Det kan den nok. Men hva er problemet? Bjørnland skriver at vi har brukt mer oljepenger enn det vi planla da handlingsregelen ble innført. Ja, det er riktig, men det er fordi verdien av fondet er blitt mye større enn forventet. Ifjor brukte myndighetene således vesentlig mindre oljepenger enn det handlingsregelen ga rom for.

Lavere fremtidig petroleumsproduksjon vil innebære at innskuddene i fondet gradvis

IMPORT. Oljeinntektene kan på lang sikt bare brukes til å øke vår import, skriver Torbjørn Eika.

blir mindre (forutsatt at ikke oljeprisen stiger mer enn produksjonen faller), men vil likevel bidra til at stadig mer oljepenger kan fases inn i norsk økonomi, dog ikke som andel av bnp når vi kommer ut på 2020-tallet.

Utfordringene for norsk økonomi som redusert aktivitet i petroleumsnæringen kan innebære, er bortfall av etterspørselen fra denne næringen, ikke reduserte oljeinntekter. Vi blir egentlig ikke mer oljeavhengig av å bruke mer «oljepenger» – det er ikke oljeinntekter vi bruker, men avkastningen fra verdens finansmarkeder.

Raske endringer i etterspørselen kan imidlertid få store følger for aktivitetsnivået i Norge. Er vi heldige, blir svingene moderate samtidig som det uunngåelige fremtidige fallet kommer samtidig med økt behov for omsorgs- og helsetjenester på grunn av eldrebølgen. Naturlig avgang kan bidra til at omstillingen ikke trenger å bli så stor for den enkelte.

Paradoksalt nok er derfor konkurranseutsatt sektor (som leverer mye til petroleumsnæringen) mer avhengig av aktiviteten i oljesektoren enn offentlige finanser er.

Bjørnland er bekymret for at oljepengebruken svekker konkurransevnen. Det gjør den, men etterspørselen fra petroleumsvirksomheten bidrar også til dette. Og slik må det naturligvis være.

Oljeinntektene kan på lang sikt bare brukes til å øke vår import fra utlandet, eller redusere vår eksport av andre produkter. Det innebærer omstillinger i forhold til en tenkt virkelighet uten oljeinntekter.

Når vil Bjørnland bruke oljeinntektene? Bruk av oljeinntek-

DN 12. januar

tekter vil alltid, i hvert fall på kort sikt, innebære svekkelse av den kostnadsmessige konkurransevnen. Vi lever ikke av eksport, men import. Målsetningen kan ikke være å maksimere eksporten, og derfor er det ikke nødvendigvis riktig å gjøre det som konkurranseutsatt sektor er mest tjent med.

Norske myndigheter kan riktignok ha langsiktige problemer knyttet til å finansiere eldrebølgen. Hvor store problemer, er det åpenbart vanskelig å si noe presist om. Bjørnlands forslag om å skrape handlingsregelen til fordel for en regel som sier at vi skal bruke så mye oljepenger norsk økonomi kan tåle, er imidlertid ikke egnet til å løse utfordringene.

Dagens handlingsregel har ingen paragrafer mot «å bruke hue». Det kan kanskje være fornuftig å redusere bruken av oljepenger i påvente av at kostnadene knyttet til eldrebølgen tar av om en ti års tid. Det kan i så fall gjøres ved å justere handlingsregelen.

Bjørnland mener vi bør stille større krav til hva vi bruker oljepenger på. Det er litt vanskelig for meg å se at det bør være en annen type krav til bruk av oljepenger enn andre penger. Offentlige ressurser bør uansett brukes der den samfunnsmessige avkastningen er høyest.

■ *Torbjørn Eika, forskningsleder, Statistisk sentralbyrå.*

” Målsetningen kan ikke være å maksimere eksporten, og derfor er det ikke nødvendigvis riktig å gjøre det som konkurranseutsatt sektor er mest tjent med

DN presiserer

Synspunktene som fremkommer i Tom Guldbergs innlegg «Telepolitisk harakiri» (DN 12. januar) er hans egne og ikke hans tidligere arbeidsgiver, Network Norways.